

Лібералізація трудового законодавства: свобода без прав

Комітет ВРУ з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів провів 30 жовтня круглий стіл на тему: «Осучаснення законодавчого регулювання трудових відносин».

У заході взяли участь народні депутати, представники міністерств, Уповноваженого ВРУ з прав людини, об'єднань профспілок та організацій роботодавців, наукових установ.

Учасники засідання обговорили стан трудових відносин та трудове законодавство, яке влада за ініціативи бізнесу (для розуміння суті питання треба зазначити, вкрай неефективного бізнесу) намагається докорінно реформувати.

Не так давно голова Комітету з питань соціальної політики пані Г.Третякова відзначила, що ми маємо лібералізувати трудове законодавство з метою суттєвого спрощення і здешевлення для бізнесу процедури найму і звільнення працівників, і це ми будемо робити за рахунок, **УВАГА, «дискримінації прав працівників».**

Дуже цікава теза законотворця такого рівня з огляду норми статті 22 Конституції України: **«Конституційні права і свободи гарантуються і не можуть бути скасовані. При прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод».**

Фактично це означає, що влада хоче законодавчо закріпити правовий «БЕСПРЕДЕЛ» у трудових взаємостосунках бізнесу і працівника. Особливо складна ситуація - в сфері малого бізнесу.

Представник Уповноваженого ВРУ України з прав людини О.Степаненко розповіла про результати моніторингу, проведеного з цього питання, який свідчить про системні порушення прав людини при значному погіршенні захисту трудових прав громадян: зросла кількість випадків несвоєчасної виплати заробітної плати, незаконних звільнень працівників, неофіційно оформлених трудових відносин, люди скаржаться на недостатній рівень заробітних плат, неможливість працевлаштуватися, непоодинокими стали скарги на порушення роботодавцями прав працівників.

Сьогодні ми маємо шалену тіньову економіку, доля якої складає, за різними оцінками, від 40 до 65%. Ця страшна корозія руйнує державність, люди втрачають довіру до владних структур, не вірять в законність і справедливість. Значну частину тіньової економіки складає саме тіньова зайнятість на ринку праці, а саме: неформалізовані трудові відносини, зарплата в конвертах, не сплата внесків до фондів соціального страхування, правовий нігілізм та багато іншого.

І замість того, що б боритись з цими негативними явищами на ринку праці, держава стала на шлях докорінної лібералізації трудових відносин. Іншими словами: **є трудові права - значить у бізнесу і держави є проблеми, не має трудових прах, то і не має проблем.** Суспільству нав'язується хибна, м'яко кажучи, ідеологія: **права то ніщо, а свобода то все.**

А чи спитала влада у свого народу, який за Конституцією є єдиним джерелом влади, чи хоче він бути свободним без прав. Особисто я - не хочу, бо це повернення у середньовіччя.

Представники громадськості, в т.ч. і профспілок, сподівались, що на цьому заході влада все ж таки винесе на обговорення проект Трудового кодексу, хоча б окремі його розділи. Такого не відбулось, і треба зазначити, що і відведений час на його проведення складав всього одну годину. Це дуже замало для такого актуального і масштабного питання.

Наразі текст Трудового кодексу ще готується, скритно від громадськості і без залучення представників трудящих – профспілок, чим грубо порушуються принципи соціального діалогу.

Голова Комітету Галина Третякова зазначила, що обговорення трудового законодавства відбувається довго, тривають дискусії щодо форматів, конструкції, і того, як радикально має змінюватися трудове законодавство. Також вона відмітила, що у членів Комітету немає спротиву, чи якогось наміру зробити щось погане людям праці і роботодавцям, є бажання, **щоб у нас був економічний ривок.**

У мене виникає просте питання, чим цьому економічному ривку заважає саме діюче трудове законодавство?

Сьогодні в нашій країні і так самі сприятливі умови для інвестора. Наприклад: по рівню заробітної плати українці на останньому місці, і взагалі її можна не платити (борг по зарплаті біля 3 млрд. грн.); у нас одні з найгірших умов праці (Україна займає перші місця по кількості трудових інвалідів і смертельним випадкам на виробництві, нам не потрібно воювати – ми вбиваємо трудові ресурси на виробництві); заборгованість по сплаті лікарняних складає майже 1 млрд грн. Цей перелік можна ще довго продовжувати.

Одним словом, у нас в Україні дармова робоча сила і при цьому, хочуть ще більше закрутити гайки для працівників. **Вибачте за каламбур, «Африка відпочиває».**

Але чомусь інвестор не хоче заходити в Україну на цих, ну дуже сприятливих для нього умовах. **Висновок один – причина, мабуть, не в трудовому законодавстві.**

Сумно, дуже сумно, що наші можновладці цього не розуміють, або роблять вигляд, що не розуміють ...

Друге питання: як можна зробити економічний ривок, коли національна промислова сфера майже «лежить», влада нею не займається, й досі не прийнято державну стратегію розвитку промисловості, і це питання відсутнє в найближчих планах діяльності нашого креативного Уряду.

Економічно розвинуті країни довели (підтверджено дослідженнями), що тільки промислова сфера є основою стабільності і економічного зростання. Наприклад, в Німеччині промисловість забезпечує понад 30% ВВП, в Китаї до 40%, при цьому ІТ-технології дають тільки 4, максимум 7% ВВП.

Саме ці питання я піднімав під час свого виступу на круглому столі. Крім того, привернув увагу присутніх до ратифікованих Україною Конвенцій Міжнародної організації праці (71 конвенція). По чинному законодавству міжнародні правові акти, які ратифіковані країною, мають пріоритет перед національним законодавством. То чому ж основоположні з них ігноруються владою при реформуванні трудового законодавства, таке питання я задав «слугам народу». Відповіді не отримав.

Свій п'ятихвилинний виступ завершим наступним:

«Запевняю вас - ми представники трудящих, а саме вони вимагають від нас активних дій по захисту їх законних прав, будемо проводити широку роз'яснювальну роботу серед громадян про негативні наслідки ваших реформ, будемо намагатись реанімувати роботу інституцій соціального партнерства національного рівня. Якщо не вийде, будемо інформувати міжнародну спільноту про порушення в Україні законних трудових прав громадян, основоположних Конвенцій МОТ, згортання соціального діалогу, і як крайній захід – будемо проводити колективні протестні акції.»

Ясно одне, що попереду у профспілок і працівників напружена боротьба. Сьогодні як ніколи нам потрібні згуртованість, солідарність і активність рядових членів профспілок.

ЗАХИСТИМО НАШІ ТРУДОВІ ПРАВА – РАЗОМ МИ СИЛА!

*Заступник голови ЦК ПМГУ
Олександр Рябко*